OSMAN BİN TALHA (radıyallahü anh)

Eshâb-ı kiramdan. Kureyş'in Abdü'd-dâr kabilesindendir. Nesebi, Osman bin Talha bin Ebî Talha Abdullah bin Abd-ül-Uzzâ bin Osman bin Abdü'd-dâr bin Kusey'dir. Nesebi, Kusey'de Peygamber efendimizin nesebi ile birleşmektedir. Annesi, Sülâfe binti Sa'd bin Şüheyd olup, Medine'nin Kubâ köyünden Amr bin Avf kabilesindendir. Doğumu bilinmemesine rağmen, 42 (m. 662) senesinde Mekke-i Mükerreme'de vefât etti.

Mekke'de Kâ'be Kayyımlığı ile vazîfeliydi. Sülâlesi cahiliyye devrinde Kâ'be-i Muazzama'nın Hicâbet yani kapı anahtarını taşırdı. Peygamber efendimiz, hicretten önce O'nu da bizzat imâna davet etti. Kabûl etmediği gibi Hazreti Resûlullah'ı Kâ'be'ye de sokmak istemedi Fakat Resûlullah (aleyhisselâm) onun bu hareketini sükunetle karşılayıp, O'na şöyle buyurdu: "Ey Osman! Ümid ederim ki, bir gün sen, beni bu anahtarı nereye isterseniz koyarsınız, kime isterseniz verirsiniz diyeceğin bir mevkide de göreceksin!"

Peygamber efendimizin zevcelerinden Ümm-i Seleme (radıyallahü anha) müslüman olmasından dolayı Mekke'de bir yıl eza ve cefa gördükten sonra, kabilesi Ümm-i Seleme'ye Medine'ye hicret etmesi için izin verdi. Tek başına yola çıkmıştı. Osman İbni Talha, Ümm-i Seleme'yi yalnız görünce, halini sorup, durumunu öğrendi. Kadını yalnız başına bırakmayı uygun görmiyerek, O'nu edeb ve kerem ile Kûba'ya kadar getirdi. "Senin kocan işte bu köydedir. O halde Allah'ın bereketiyle onun yanına git" deyip, Mekke'ye döndü. Ümm-i Seleme (radıyallahü anha) O'nun bu hareketinden övgü ile bahs ederdi. Osman bin Talha, Uhud Harbi'ne müşriklerin safında katıldı. Babası, kardeşleri ve akrabası katl edilince, Kâ'be'nin Hicâbet vazîfesi tek başına üzerinde kaldı. Hudeybiye Andlaşması'nda Müslümanlar'ın Resûlullaha (aleyhisselâm) sadakatini, görüp Eshâb-ı kirâm'ın aşkına hayran oldu. Geç îmân etti. 8 (m. 629) senesinde Mekke'nin fethinden altı ay önce Amr bin Âs ve Hâlid bin Velîd ile birlikte Medine-i Münevvere'ye gelerek, müslüman oldu. Fetihten önce imâna gelen Muhacirlerin derecelerine kavuştu. Mekke'nin fethine katılıp, Resûlullah'ın (aleyhisselâm) yanında bulundu. Kâ'be'nin anahtarını Resûlullah'a (aleyhisselâm) arz etti, beraber girdiler. Burada Resûlullah (aleyhisselâm) iki rekât namaz kıldı. Beyt-i şerîften çıkarken, Resûlullah (aleyhisselâm) Nisa sûresinin "Allahü teâlâ size emanetleri ehline vermenizi emreder..." âyet-i kerîmesini okuyup, anahtarı Osman bin Talha'ya (radıyallahü anh) ve Amcasının oğlu Şeybe bin Osman bin Ebî Talha'ya verdi. O'na "Ey Ebû Talha evlâdı! Ceddînizden kalma olan emâneti sizde payidar ve bâki olmak üzere alınız. Bunu zâlim olmaksızın hiçbir kimse alamaz." buyurdu. Hicretten önceki sözlerini de hatırlattı, O da "Evet, şehâdet ederim ki, sen hiç şüphesiz Resûlullah'sın dedi. O günden itibâren Hicâbet

vazîfesi, Osmanlı Devleti'nin sonuna kadar, Osman bin Talha'nın sülâlesinde kalmıştır.

Mekke'nin fethinden sonra Resûlullah (aleyhisselâm) ile Huneyn gazâ'sına katıldı. Medine-i Münevvere'ye gitti. Resûlullah'ın (aleyhisselâm) vefâtından sonra Mekke-i Mükerreme'ye döndü. Kâ'be-i Muazzamadaki hicâbet vazîfesine devam etti. Dört Halife devrinde gazâlara katıldı. Hazreti Mu'âviye'nin hilâfeti devrinde 42 (m. 662) senesinde Mekke-i Mükerreme'de vefât etti.

Osman bin Talha'nın (radıyallahü anh) Kâ'be-i Muazzamadaki vazîfesi, Eshâb-ı kirâm'dan olması dahil, daha pek çok üstünlüklere sahipti. Kendisinden amcasının oğlu Şeybe, Urve bin Zübeyr, İbn-i Ömer ve Benî Süleymoğullarından bir kadın hadîs rivâyet etmişlerdir. Peygamber efendimizden bizzat rivâyet ettiği hadîslerden bazıları şunlardır:

Peygamber efendimizin Osman bin Şeybe'ye namazda kalbi meşgûl edecek şeylerin önceden çıkarılması husûsunda şu hadîs-i şerîfi buyurduğunu rivâyet etti: "Evdeki pişen tencereyi kapatmayı sana söylemeyi unuttum. Çünkü namaz kılarken insanı meşgûl edecek bir şeyin evde bulunması uygun olmaz."

Resûlullah (aleyhisselâm) efendimiz Mekke'nin feth edildiği gün şöyle bir hutbe okudu: "Kuluna yardım eden ve kendisinden başka hak ma'bûd olmayan Allahü teâlâ'dır. Müşrikleri hezimete uğratan ancak O'dur." Diğer bir rivâyette ise, "Va'di, sözü hak olan, kuluna yardım eden, kendinden başka kulluğa müstehak bir ilah bulunmayan Allahü teâlâ'ya hamd olsun. Dikkat ediniz! Cahiliyye devrinde değer verdiğimiz her türlü âdeti ve kan dâvası ayağımın altındadır. Bunlardan Kâ'be'ye hizmet etmek ve hacılara su dağıtmak müstesnadır. Dikkat ediniz! Bir kimse kasde benzer şekilde sopayla birisini öldürürse O'na ağır diyet lâzım olup, 100 deve vermesi gerekir."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Buhârî cild-5, sh. 93

2) Müsned cild-2, sh. 33

3) Tabakât-ı İbn-i Sa'd cild-5, sh. 448

4) Üsûd-ül-gâbe cild-3, sh. 578

5) El-İstiâb cild-3, sh. 92

6) Mevâhib-i Ledünniye cild-1, sh. 204

7) Sîret-i İbn-i Hişam cild-4, sh. 55

8) Hamîs, cild-2, sh. 66

9) Tehzîb-ut-tehzîb cild-7, sh. 124

10) Megâzî cild-2, sh. 833

11) El-İsâbe cild-2, sh. 460

12) El-A'lâm, cild-4, sh. 206